

Şivlilik Geleneği ve Çocuk Sağlığı İlişkisi Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma

İslam Can | 0000-0002-5789-9104 | islamcan@selcuk.edu.tr

Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Konya, Türkiye

 <https://ror.org/045hgzm75>

Hüseyin Özil | 0000-0002-0194-3727 | huseyinozil@selcuk.edu.tr

Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Konya, Türkiye

 <https://ror.org/045hgzm75>

Öz

Şivlilik, her yıl Konya il merkezinde Regaib Kandilinin gündüzünde kutlanan ve neredeyse tüm Konya'nın iştirak ettiği önemli bir gelenektir. İslam dinine göre kutsal kabul edilen ve Ramazan ayının da içerisinde olduğu üç ayların başlamasının kutlanmasına dayanan bu geleneğin merkezinde kuşkusuz çocuklar bulunmaktadır. Çocuklar sabahın erken saatlerinde evleri dolaşmaya başlayarak kapılarını çaldığı insanların hem Regaib Kandillerini kutlarken hem de ev sahiplerinin verdiği ikramlıkları alırlar. Çocuklara verilen şivlilik ikramlıkları, geçmişten günümüze birtakım değişimler yaşamıştır. Geçmiş dönemlerde endüstriyel ikramlık ürünlerin çok sınırlı olmasına bağlı olarak şivlilik ikramlıkları, genellikle leblebi, ceviz, kuru üzüm, iğde, incir gibi ürünlerden oluşmaktaydı. Ancak günümüzde şivlilik ürünlerinin neredeyse tamamı çikolata, kek, bisküvi ve şekerleme gibi hazır ve ambalajlı gıdalardan oluşmaktadır. Kuşkusuz bu değişim, çocuklarda birçok sağlık riskini de beraberinde getirmektedir. Bu çalışma şivlilik tüketimi ve çocuk sağlığı ilişkisini çeşitli boyutlardan ele almayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda Konya merkez ilçelerinde 26 katılımcının yer aldığı nitel bir araştırma yapılmıştır. Fenomenolojik bir yaklaşımla gerçekleştirilen bu çalışmada, yarı yapılandırılmış derinlemesine mülakat tekniği kullanılmıştır. Bu kapsamda katılımcılara, şivlilik günü çocukların topladığı gıdaların sağlıklılığı, çocukların bu gıdaları tüketmesinde ebeveyn müdahalesi, bu gıdaların çocuklarda oluşturabileceği sağlık riskleri konusunda ebeveynlerin bilinçlilik ve farkındalık düzeyleri hakkında sorular yöneltilmiştir. Görüşmeler MAXQDA Analytics Pro 2022 programıyla analiz edilmiştir. Bulguların analizinde dört temaya ulaşılmıştır. Bu temalar; çocuk bayramı olarak şivlilik, geçmişten bugüne şivlilik çantası (torbası) ve sağlık, şivlilik ürünlerinin sağlığa ve hastalığa etkisi ve şivlilik tüketiminin düzenlenmesinde ebeveyn farkındalığı şeklindedir.

Anahtar Kelimeler

Şivlilik Geleneği, Çocuk Sağlığı, Beslenme, Sağlık Sosyolojisi, Konya

Atıf Bilgisi

Can, İslam - Özil, Hüseyin. "Şivlilik Geleneği ve Çocuk Sağlığı İlişkisi Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma". *Sosyolojik Bağlam Dergisi* 5/2 (Ağustos 2024), 173-207.

<https://doi.org/10.52108/2757-5942.5.2.1>

Makale Bilgileri

Geliş Tarihi	18.06.2024
Kabul Tarihi	22.07.2024
Yayın Tarihi	15.08.2024
Değerlendirme	İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme
Etik Beyan	Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Bilimsel Etik Değerlendirme Kurulundan 27.02.2024 tarih 2024/35 karar sayısıyla onay alınmıştır.
Benzerlik Taraması	Yapıldı - Turnitin
Etik Bildirim	dergi@sosyolojikbaglam.org
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Finansman	Bu çalışma, Selçuk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Koordinatörlüğü tarafından 24401036 proje numarasıyla desteklenmiştir.
Telif Hakkı & Lisans	Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC-ND 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır